

TÜRKİYE’DE BULUNAN İNSAN HAKLARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ

İÇİNDEKİLER

1. Ankara Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi	3
2. Galatasaray Üniversitesi Ceza Bilimleri Kriminoloji ve İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi	3
3. Hacettepe Üniversitesi İnsan Hakları ve Felsefesi Uygulama ve Araştırma Merkezi	4
4. İbn Haldun Üniversitesi Uluslararası Hukuk ve İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	4
5. İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi	5
6. İstanbul Gedik Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	6
7. İstanbul Medeniyet Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi	6
8. İstanbul Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi	7
9. Maltepe Üniversitesi İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi	7
10. Marmara Üniversitesi Karşılaştırmalı Özel Hukuk ve İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi.....	7
11. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnsan Hakları ve Güvenliği Uluslararası Araştırma ve Uygulama Merkezi.....	8
12. Giresun Üniversitesi Çocuk Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	8
13. Hacettepe Üniversitesi Çocuk Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi	8
14. Muğla Üniversitesi Çocuk Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	9
15. Hacettepe Üniversitesi Engelliler Araştırma ve Uygulama Merkezi	9
16. İstanbul Gedik Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi	9
17. İstanbul Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi	10
18. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi	10
19. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Göç Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi	10
20. Ankara Üniversitesi Sosyal Politika ve Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	11
21. Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	11
22. İstanbul Bilgi Üniversitesi Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	11
23. İstanbul Şehir Üniversitesi Kemal Karpat Göç Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	12
24. Koç Üniversitesi Göç Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi	12
25. Hacettepe Geriatrik Bilimler Araştırma ve Uygulama Merkezi	13
26. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	13
27. Üsküdar Üniversitesi Şiddet ve Suçla Mücadele Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	13

TÜRKİYE'DE BULUNAN İNSAN HAKLARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ

1. Ankara Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Merkez, 09.10.2017 tarih ve 30205 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ankara Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği ile kurulmuştur.¹ Yönetmelik uyarınca bilimsel çalışmalar yürüten araştırma merkezlerinin organların oluşumundan faaliyetlerine kadar bütün çalışmaları Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne bağlanmıştır. Bu bağlamda 1978 yılında kurulmuş Siyasal Bilgiler Fakültesi İnsan Hakları Merkezi, Ankara Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi şeklinde isim değiştirmiştir. Merkez, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi basın bülteni çevirileri, karar çevirileri ve kılavuz çevirileri üzerine de çalışmaktadır.²

2. Galatasaray Üniversitesi Ceza Bilimleri Kriminoloji ve İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi

02.01.2005 tarih ve 25688 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Galatasaray Üniversitesi Ceza Bilimleri Kriminoloji ve İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliği ile kurulmuştur. Merkezin başlıca görevleri; uluslararası planda insan hak ve özgürlükleri alanındaki gelişmeleri izleyerek ülkemizde de uygulanması için gerekli çalışmalarda bulunmak; Türkiye'de ceza bilimlerinin; ceza hukuku, ceza muhakemeleri usulü hukuku, ceza infaz hukuku, milletlerarası ve devletlerarası ceza hukukunun geliştirilmesi amacıyla her türlü çalışmalarda, araştırmalarda, yayınlarda bulunmak; gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde konferans, seminer, sempozyum, kurs ve benzeri faaliyetlerde bulunmak, ceza bilimleri alanında mevzuatın geliştirilmesi yönünde gerekli bilimsel araştırma yapmak; ceza hukuku araştırmaları yapan diğer milli ve milletlerarası kuruluşlarla işbirliği yapmak ve bu faaliyetlerden ulusal düzeyde gerekli faydayı temin etmek amacıyla gerektiğinde ilgili bakanlık ve resmi kurumlarla işbirliği yapmak, kamu ve özel kurum ve kuruluşlar tarafından önerilecek milli menfaatler doğrultusunda araştırma ve incelemeler yapmak, bu konuda danışmanlık hizmeti vermek ve amacına ulaşmak için gerekli bilimsel toplantılar düzenlemek, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bulunmak olarak belirlenmiştir.³

¹ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/10/20171009-10.htm> (E.T. 12.05.2020).

² <http://ihuam.ankara.edu.tr/> (E.T. 12.05.2020).

³ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/01/20050102-6.htm> (E.T. 12.05.2020).

3. Hacettepe Üniversitesi İnsan Hakları ve Felsefi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Hacettepe Üniversitesi İnsan Hakları ve Felsefi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Yükseköğretim Kurulu'nun 19.02.1997 tarih ve 97/6.415 sayılı kararı ve akabinde 16.04.1997 tarih ve 22966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak kurulmuştur.

Merkez, Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı olarak 1999-2000 döneminden itibaren İnsan Hakları Tezsiz Yüksek Lisans programı, 2004-2005 döneminden itibaren de İnsan Hakları Doktora programı yürütmektedir. Bugün de süren bu programlardan Doktora programı Türkiye'deki ilk ve tek insan hakları doktora programıdır

Hacettepe Üniversitesi İnsan Hakları ve Felsefi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü Türkiye'de ve dünyada insan haklarıyla ilgili iki önemli ihtiyacı karşılamak için kurulmuştur. Bunlar; insan hakları kavramının ve tek tek insan haklarının içeriğinin belirlenmesine katkıda bulunmak ve insan hakları eğitiminde genellikle göz ardı edilen, ama insan haklarının en temel boyutu olan etik boyutun bu eğitime katılmasında aktif rol oynamak şeklinde belirlenmiştir. Bu amaçlar ışığında Merkez; insan hakları duyarlılığının geliştirilmesine, insan hakları alanında bilgi eksikliğinin giderilmesine, insan haklarının etik temellerinin gösterilmesine, insan haklarıyla ilgili bilimsel etkinlikler düzenlenmesine, insan haklarıyla ilgili ulusal ve uluslararası diğer kuruluşlarla işbirliği yapılmasına, insan haklarıyla ilgili konularda danışmanlık ve eğitim hizmeti verilmesine ve insan haklarıyla ilgili konularda yayınlar yapılmasına yönelik çalışmalar yapmaktadır.⁴

4. İbn Haldun Üniversitesi Uluslararası Hukuk ve İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi

İbn Haldun Üniversitesi Uluslararası Hukuk ve İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi (UHAM), 28.10.2018 tarih ve 30579 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak kurulmuştur. Hukuki uyuşmazlıkların çözümünde rol oynayan yargı mensuplarının doğrudan başvurabilecekleri bilgi, birikim ve temel kaynakları bir araya getirip ulaşılabilir kılmasıyla önemli bir işlevi yerine getirmek, uluslararası hukuk ve insan hakları hukuku alanlarında gerekli her türlü bilimsel, teorik ve uygulamaya yönelik araştırma projeleri yürütmek ve desteklemek, bu alanlarda faaliyet yürüten ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile işbirlikleri

⁴ http://www.ihuam.hacettepe.edu.tr/genel_tanitim.shtml (E.T. 12.05.2020).

geliştirmek amacıyla kurulan Merkez; aynı zamanda uluslararası hukuk ve insan haklarına ilişkin hukukun geliştirilmesi noktasında çalışmalara da imza atmayı amaçlamaktadır.⁵

5. İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi

İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin 1999-2000 döneminde, Yükseköğretim Kurulu'nun 04.12.2000 tarihli kararı ve akabinde 22.12.2003 tarih ve 25324 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak kurulmuştur. Merkez'in ve Bilgi Hukuk Fakültesi'nin 'insan hakları' yönelimli olarak 2001 yılında, Bilgi Üniversitesi bünyesinde ve Türkiye'de ilk kez, bir hukuk yüksek lisans programında sadece 'insan hakları hukuku' başlığı altında tanımlanan derslere yer vermiştir.

Merkez, kuruluşundan itibaren sadece akademik dünyaya hapsolmayan bir akademik birim olarak faaliyette bulunmuştur. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne bir aday ülke olma statüsünün tanınmasıyla (1999) ilgili gelişmenin yol açtığı, ülke içindeki yapısal dönüşüm çalışmalarının da bu çalışmalara katkısı olmuştur. Türkiye'de, özellikle insan haklarının korunması ve geliştirilmesiyle ilgili yapısal gelişime katkıda bulunacak bu çalışma ve faaliyetler (esasen, insan hakları hukuku eğitim programları), o tarihlerde, Merkez'in öncelikli ilgi alanları olmuştur. Bu çalışmalar, kamu yönetimi, toplumsal örgütler ve mesleki oluşumlarla işbirliği içinde olmaya özen gösterilerek hazırlanmış ve geliştirilmiştir. Merkez, bu politikasını bugün de korumaktadır.

İnsan Hakları Hukuku başlığı altında açılan hukuk yüksek lisans programında, sadece insan haklarıyla ilgili hukukun uygulanması değil fakat hakların tanınması, korunması ve/veya geliştirilmesine yönelik bir faaliyet alanı içinde önemli çalışmalar gerçekleştiren ve farklı hak alanlarına yönelik faaliyette bulunan uluslararası sivil toplum örgütlerinin temsilcileri veya bireysel hak savunucuları, Merkez'in organizasyonu altında, iki yıl boyunca (2002-2004), yüksek lisans programında yer verilen ve o tarihte, haftalık konferanslar şeklinde yürütülen İnsan Hakları Aktivizmi dersinin konukları olmuşlardır.⁶

⁵ http://www.ihuam.hacettepe.edu.tr/genel_tanitim.shtml (E.T. 12.05.2020).

⁶ <https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/tr/content/12-hakknda/> (E.T. 12.05.2020).

6. İstanbul Gedik Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi

İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul Gedik Üniversitesi Rektörlüğe bağlı olarak 10.06.2016 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmış olan yönetmelik ile kurulmuş bir merkezdir.

Ulusal ve uluslararası mevzuat ve uygulamalar üzerinde yoğunlaşarak, bilimsel yöntemlerle, tanımı, korunmasını ve geliştirilmesi, teorik ve pratik uygulamalar bağlamında incelenmesi ile uğraşacak olan Merkez çıkan sonuçlar üzerinde araştırmalar yapmaya yönelik faaliyette bulunmaktadır. Bu bağlamda ulusal yasalara ve ilkelere uygun olarak ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenleyerek ve seminerler, konferanslar, paneller ve sertifikalı programlar yaparak kamuyu bilgilendirme amacı doğrultusunda faaliyet göstermektedir. İnsan hakları konusunda çalışma yapmak isteyenlerin çalışmalarını ve projelerin yürütümünü üstlenerek faaliyette bulunmaktadır. Yurt içi ve dışı burslar sağlanmasında araştırmalar yaparak bu alanda çalışmak isteyenleri teşvik etmek gibi faaliyetlerde bulunmaktadır.⁷

7. İstanbul Medeniyet Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi

İstanbul Medeniyet Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi, 08.10.2019 tarihinde kurulmuştur. Merkezin amacı; “insan hakları hukuku ve insancıl hukuk alanlarında disiplinler arası bir yaklaşımla, ulusal ve uluslararası hukuk ekseninde yoğunlaşarak ve bilimsel yöntemleri kullanarak insan haklarının tanınması, korunması, uygulanması ve geliştirilmesi açılarından, teorik ve pratik alanda araştırma ve çalışmalar yapmak” olarak belirlenmiştir.

Merkezin bünyesinde; insan hakları alanında şehit ve gazi hakları, kadın hakları, çocuk hakları, genç hakları, yaşlı hakları, engelli hakları, mülteci, göçmen, sığınmacı hakları, dezavantajlı grup hakları, mağdur hakları, üstün yetenekli/zekâlı birey hakları, azınlık hakları, yoksul hakları gibi alt birimler oluşturulması planlanıyor. Merkez faaliyetleri kapsamında dezavantajlı grupların insan hakları bağlamında farkındalığını arttırmaya yönelik bilimsel ve akademik çalışmalar yapılması ve insan hakları alanında ulusal ve uluslararası nitelikte konferans, sempozyum, seminer gibi çalışmalar yapılması planlanmaktadır.⁸

⁷ <https://www.gedik.edu.tr/arastirma/uygulama-ve-arastirma-merkezleri/insan-haklari-uygulama-ve-arastirma-merkezi> (E.T. 12.05.2020).

⁸ <https://medeniyet.edu.tr/tr/haberler/insan-haklari-uygulama-ve-arastirma-merkezimiz-kuruldu> (E.T. 12.05.2020).

8. İstanbul Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi

İstanbul Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, 1997 yılında kurulmuştur. Merkez, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde Rektörlüğe bağlı bir birim olarak etkinliklerini 08.12.2013 tarih ve 28845 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İstanbul Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği çerçevesinde sürdürmektedir.

Merkezin amacı, insan hakları hukukuna disiplinler arası bir yaklaşımla, ulusal ve uluslararası hukuk ekseninde yoğunlaşarak ve bilimsel yöntemleri kullanarak insan haklarının tanınması, korunması, uygulanması ve geliştirilmesi açılarından, teorik ve pratik alanda araştırma ve çalışmalar yapmaktır.⁹

9. Maltepe Üniversitesi İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi

Maltepe Üniversitesi İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi, 09.12.2005 tarihinde kurulmuştur. Merkez, bölgedeki ilçelerin İnsan Hakları Kurullarıyla işbirliği yaparak, kamu görevlileri için insan hakları ve etik eğitimi programları düzenlemektedir. UNESCO ile yapılan işbirliği çerçevesinde, Merkezin bünyesinde UNESCO Felsefe ve İnsan Hakları Kürsüsü kurulmuştur.

Merkez, kuruluşundan bu yana, ikisi ulusal, yedisi uluslararası olmak üzere dokuz konferans düzenlemiş ve bu konferansların beşinde sunulan bildirimleri birer kitap olarak yayımlamıştır.¹⁰

10. Marmara Üniversitesi Karşılaştırmalı Özel Hukuk ve İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi

Marmara Üniversitesi Karşılaştırmalı Özel Hukuk ve İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesine bağlı olarak kurulmuştur. Merkezin amacı; insan hakları alanında her türlü bilimsel, teorik ve uygulamaya yönelik araştırma ve çalışmalar yapmak ve bu suretle insan hakları ve özgürlüklerinin gelişmesi, yerleşmesi, bu alanda toplum bilincinin olgunlaşması ve yaygınlaştırılması için gerekli faaliyetlerde bulunmaktır.¹¹

⁹ <https://insanhaklari.istanbul.edu.tr/tr/content/merkezimiz/hakkimizda> (E.T. 12.05.2020).

¹⁰ <https://www.maltepe.edu.tr/insanhaklari/tr/i%CC%87nsan-haklari-arastirma-ve-uygulama-merkezi> (E.T. 12.05.2020).

¹¹ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/03/20080331-3.htm> (E.T. 12.05.2020).

11. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnsan Hakları ve Güvenliği Uluslararası Araştırma ve Uygulama Merkezi

Merkez, güvenlik hizmetlerinin verilmesinde farklı bilimsel disiplinler çerçevesinde global bir bakış açısı kazandırmak, olayları bilimsel yöntemlerle inceleme ve yorumlama becerisi kazandırılmış, güvenlik ve insan hakları konularını inceleyen personel yetiştirmek, Türk Polis Teşkilatı ile Avrupa Birliği standartları arasındaki uyumu artırmak için, bu standartları ülkemiz yasa ve koşullarına adapte etmek üzere araştırmalar yapmak ve hayata geçirmek, Emniyet Genel Müdürlüğünde mevcut bulunan yüksek miktardaki verinin, merkez bünyesinde oluşturulacak ortak bilimsel projelerde kullanılmasına olanak sağlamamak amacıyla kurulmuştur.

Merkez; ulusal ve uluslararası düzeyde kurslar, konferanslar, seminerler, kongreler, sempozyumlar düzenlemekte, amaçları doğrultusunda ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır.¹²

12. Giresun Üniversitesi Çocuk Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Giresun Üniversitesi Çocuk Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇOHAM), 01.04.2019 tarihinde yayımlanan yönetmelikle kurulmuştur.

Merkezin kuruluş amacı; yurt içinde ve dışında çocuk hakları ile ilgili her alanda bilimsel inceleme, araştırma, toplantı, yayın, kültürel projeler ve eğitim çalışmaları yapmak şeklinde ifade edilebilir. Ayrıca, konferans ve panel gibi etkinliklerin düzenlenmesinin yanı sıra alanda araştırmacıların yetiştirilmesine imkân sağlamak; mevcut sorunları çözüm önerileri ile ortaya koymak ve ülkede çocuk hakları kültürünün yaygınlaştırılmasına, çocuk hakları ile ilgili politikaların geliştirilmesine ve uygulanmasına katkıda bulunmak üzere faaliyetlerine devam etmektedir.¹³

13. Hacettepe Üniversitesi Çocuk Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Hacettepe Üniversitesi Senatosunun 28.03.2001 tarih ve 2001/25 sayılı kararı ile önerilen Hacettepe Üniversitesi Çocuk Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 22.08.2002 tarih ve 18433 sayılı yazılarıyla uygun görülerek kurulmuştur.

¹²

[https://kms.kaysis.gov.tr/\(X\(1\)S\(ukobow1kbdqmj3aiz55031ca\)\)/Home/Goster/36924?AspxAutoDetectCookieSupport=1](https://kms.kaysis.gov.tr/(X(1)S(ukobow1kbdqmj3aiz55031ca))/Home/Goster/36924?AspxAutoDetectCookieSupport=1) (E.T. 12.05.2020).

¹³ <https://www.giresun.edu.tr/tr/news-detail/giresun-universitesi-cocuk-haklari-uygulama-ve-arastirma-merkezi-kuruldu/1258> (E.T. 12.05.2020).

Merkezin amaç ve hedefleri arasında; Çocuk Hakları Sözleşmesinde ifadesini bulan çocuk haklarını gündeme getirmek, Sözleşmenin bütünüyle uygulanmasını teşvik etmek, Çocuk Hakları Sözleşmesinin Türkiye’de uygulamaya dönüştürülebilmesi için; yasal, idari ve yapısal değişikliklerin gerçekleştirilmesinde yol gösterici olmak ve itici güç oluşturmak, çocuk haklarının sağlanması, uygulanması, korunması, izlenmesi ve geliştirilmesiyle ilgili politikalar, programlar ve projeler geliştirmek, uygulamak ve danışmanlık hizmetleri vermek yer almaktadır.¹⁴

14. Muğla Üniversitesi Çocuk Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Muğla Üniversitesi Çocuk Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi, 18.11.2018 tarih ve 30599 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan yönetmelikle kurulmuştur. Merkezin amaçları arasında; hedef kitlenin bilim, sanat, tasarım, dil, spor, kültür vb. alanlardaki eğitim faaliyetlerini planlamak ve yürütmek; hedef kitlenin eğitimi amacı ile yeni stratejiler ve etkinlikler geliştirmek, bunların değerlendirilmesini yapmak, uygulamak ve paylaşım sunmak; bilim ve toplum ilişkisini etkin kılmak amacı ile hedef kitleyi de içine alacak programlar geliştirmek yer almaktadır.¹⁵

15. Hacettepe Üniversitesi Engelliler Araştırma ve Uygulama Merkezi

Hacettepe Üniversitesi Senatosu’nun 05.01.2006 tarihli kararıyla Engelsiz Hacettepe Komisyonu (EHK) kurulmuştur. Ardından bir araştırma ve uygulama merkezi olarak yapılanma çalışmaları devam ettirilmiş ve 18 Ekim 2006 tarihli Üniversite Senatosu kararı ile Hacettepe Üniversitesi Engelliler Araştırma ve Uygulama Merkezi olarak faaliyete geçmiştir. Merkez Yönetmeliği Yükseköğretim Kurulunun onayı alınarak Resmî Gazete’nin 3 Mart 2007 tarihli ve 26451 sayılı nüshasında yayınlanmıştır. Merkezin amacı ise hem eğitime devam eden ve çalışan tüm engelli Hacettepelilerin, hem de Türkiye’de yaşayan engelli bireylerin bilgi ve becerilerini en etkin şekilde kullanarak eğitime, öğretime, sosyal yaşama ve kültürel alanlara eşit bir şekilde katılımlarına destek olacak bilimsel araştırmaları ve etkinlikleri gerçekleştirmek ve konu ile ilgili geliştirilecek planlamalara, stratejilere ve politikalara katkı sağlamak olarak belirlenmiştir.¹⁶

16. İstanbul Gedik Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi

25.11.2018 tarihinde Resmî Gazetede yönetmeliği yayınlanmış olan İstanbul Gedik Üniversitesi Engelli Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, yerel, ulusal ve uluslararası

¹⁴ http://www.cohum.hacettepe.edu.tr/tr/menu/genel_tanitim-3 (E.T. 12.05.2020).

¹⁵ <http://mucem.mu.edu.tr/tr> (E.T. 12.05.2020).

¹⁶ <http://www.engelsiz.hacettepe.edu.tr/> (E.T. 12.05.2020).

platformlarda olmak üzere engellilik alanında bilimsel ve akademik araştırmaların yanı sıra eğitsel, kültürel, sanatsal ve sosyal faaliyetlerde bulunan akademik bir kuruluştur. Merkezin amacı; toplum temelli rehabilitasyon kapsamında engelli bireylerin yaşam standartlarını ve bağımsızlık seviyelerini artırmak için araştırma ve uygulamalar yaparak onların eğitim-öğretime, sosyal hayata ve kültürel faaliyetlere eşit Şekilde katılım haklarına ulaşmalarına destek olmak ve bu çalışmalar sonucunda geliştirilecek planlamalara, stratejilere ve politikalara katkı sunmak olarak belirtilmiştir.¹⁷

17. İstanbul Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi

Merkezin amacı, disiplinler arası bir yaklaşımla engelliliğin hak temelli tanıtılması, korunması ve bu hakların uygulanması ve geliştirilmesi açılarından, ulusal ve uluslararası alanda kuramsal ve uygulamaya yönelik araştırmalar yapma, bilgi ve belge toplama, izleme, iş birliği yapma, bilgi ağı oluşturma ve akademik faaliyetlerde bulunmaktır.¹⁸

18. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi; toplumsal rehabilitasyon çerçevesinde engelli öğrencilere ve engelli bireylere yönelik sağlık ve sosyal politikalar alanlarında araştırmalar yaparak, bu bağlamda engelsiz niversite, engelsiz eğitim ve sivil toplum kuruluşları ağının oluşturulmasına destek vermek amacıyla İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi bünyesinde kurulmuştur. Merkez tarafından kurumsal ve akademik olarak aktif ve etkin bir konum sağlayarak, engelsiz projelerin planlanması, projelendirilmesi hususlarında ulusal ve uluslararası ilgili kurum ve kuruluşlarla süreli ve süresiz iş birliği yapılmaktadır.¹⁹

19. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi G Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Farklı disiplin alanlarının imknlarından yararlanarak bilimsel ve akademik nitelikte faaliyet alanlarına yönelik araştırma yapmak, bunlara yönelik politika ve strateji nerileri geliştirmek amacıyla Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi bünyesinde 29320 sayı ve 08.04.2015 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanan karar uyarınca kurulmuştur.²⁰ Faaliyet alanları Merkez tarafından Őu Şekilde sıralanmaktadır: Türkiye'ye veya Türkiye'den dış

¹⁷ <https://www.gedik.edu.tr/araştırma/uygulama-ve-arastirma-merkezleri/engelli-calismalari-uygulama-ve-arastirma-merkezi> (E.T. 12.05.2020).

¹⁸ <https://enuygar.istanbul.edu.tr/tr/> (E.T. 12.05.2020).

¹⁹ <https://www.yeniuyyil.edu.tr/ArastirmaMerkezleriYuvamIcerik/Hakkinda.aspx> (E.T. 12.05.2020).

²⁰ <https://aybu.edu.tr/gpm/> (E.T. 12.05.2020).

ülkelere yönelik veya Türkiye'nin içinde meydana gelen göç ve insan hareketliliklerini izlemek ve takip etmek; bu konularda araştırmalar, projeler hazırlamak, yürütmek ve raporlar hazırlamak; göç ve insan hareketliliği konularında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlara danışmanlık, bilirkişilik ve benzeri hizmetleri vermek; göç ve insan hareketliliği konusunda politika karar mekanizmalarına görüş ve önerilerde bulunmaktır.

20. Ankara Üniversitesi Sosyal Politika ve Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Ankara Üniversitesi Sosyal Politika ve Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, 09.10.2017 tarih ve 30205 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmelikle kurulmuştur. Yönetmelik uyarınca Merkezin amacı; sosyal politika ve göçle ilgili akademik konularda araştırma, inceleme, uygulama yapmak ve yaptırmak ve bu çalışmalara katılmak ve desteklemek, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak, kurslar ve bilimsel etkinlikler düzenlemek olarak tanımlanmaktadır.²¹

21. Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Uygulama ve Araştırma Merkezi

Hacettepe Üniversitesi Göç ve Siyaset Uygulama ve Araştırma Merkezi (HUGO), geniş ve farklı disiplinlerden gelen ekibi ile göçmenlik, mültecilik ve sığınmacılık konularında uyum, medya, kimlik, kültür, mülteci hakları, entegrasyon, Avrupalılaşma, İslam-İslamafobi, imaj, siyaset, sivil toplum, ekonomik faaliyetler, güvenlik, ayrımcılık, din, dil, demografik gelişmeler gibi önemli alan ve temalarda kamu araştırmaları yapmayı, projeler ve raporlar hazırlamayı, panel, sempozyum ve kongre gibi organizasyonlar düzenlemeyi ve farklı etkinliklerde yer almayı amaçlamaktadır.²²

22. İstanbul Bilgi Üniversitesi Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

İstanbul Bilgi Üniversitesi Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türkiye'de geniş kapsamlı, çok yönlü bilimsel araştırmalar yapmak üzere kurulmuş olan ilk göç araştırmaları merkezi olarak bilinmektedir. İstanbul Bilgi Üniversitesi bünyesinde çalışmalarına 2002 yılında Toplum, Ekonomi, Siyaset Araştırma Merkezine (TESAR) bağlı birim olarak başlayan Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, 10.05.2005 tarih ve 25811 sayılı Resmi Gazete'de tüzüğünün yayınlanması ile kuruluş sürecini tamamlamıştır. 2005'ten bu yana iç ve dış göç ile ilgili çalışmalarına devam etmektedir.

²¹ <http://spgam.ankara.edu.tr/> (E.T. 12.05.2020).

²² <http://www.hugo.hacettepe.edu.tr/> (E.T. 12.05.2020).

Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin başlıca amacı, göç konusunda çalışan araştırmacılar arasında kurumsal eşgüdüme dayalı dayanışmayı artırmak, yeni araştırmalar ve ortak projeler yapılmasını desteklemek ve araştırma sonuçlarının somut verilerine dayalı gerçekçi göç politikaları oluşturulmasına katkıda bulunmaktır.²³

23. İstanbul Şehir Üniversitesi Kemal Karpat Göç Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Kemal Karpat Göç Araştırmaları Merkezi, İstanbul Şehir Üniversitesi bünyesinde 2019 yılında kurulmuştur. Merkez; göç olgusunun tüm boyutlarını disiplinlerarası bir perspektiften ele almayı amaçlamaktadır. Merkez tarafından yapılan araştırmalarda göçün bireyi, toplulukları ve toplumları ilgilendiren sosyo-kültürel, hukukî, psikolojik, çevresel ve tarihî boyutları bunların birbirleriyle ilişkileri üzerinde durulmuştur. Merkez; göçün dinamiklerini zamansal, bölgesel ve demografik mukayeseler ile daha iyi anlayabilmeye katkı sağlamak amacıyla yoğun olarak istatistikî veri toplama, veri oluşturma ve veri analizi yapmayı hedeflemektedir. Merkezin hedeflerinden biri de göç alanında yetkin araştırmacılar yetiştirmek olarak belirlenmiştir.²⁴

24. Koç Üniversitesi Göç Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Koç Üniversitesi Göç Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (MiReKoc), 2004 yılında İstanbul'da, Türkiye'de ve yakın çevresinde, göç çalışmaları alanının geliştirilmesine katkıda bulunmak için kurulmuştur. Bu amaçla, Merkez, başlangıçta Türkiye'deki göç konuları ve yurt dışındaki Türkiye kökenli göçmenler üzerine araştırma yapmaya odaklanmıştır. MiReKoc, 2010 yılında, Türkiye Yükseköğretim Kurulu tarafından göç konularına odaklanan bir araştırma merkezi olarak onaylanarak, kurumsallaşmıştır. MiReKoc, hâlihazırda uluslararası araştırma merkezlerinin arasında tanınmış bir araştırma kurumu olmasının yanı sıra, Türkiye'deki gelişen göç araştırmaları alanında da daha önemli bir rol oynamaya başlamıştır. MiReKoc, Metropolis ve Uluslararası Göç, Entegrasyon ve Sosyal Uyum Ağı (IMISCOE) gibi tanınmış uluslararası araştırma ve politika ağlarının bir üyesidir. MiReKoc, bu ağlar aracılığıyla daha etkin akademik çalışmalar yapmayı amaçlamaktadır.²⁵

²³ <https://goc.bilgi.edu.tr/tr/> (E.T. 12.05.2020).

²⁴ <https://www.sehir.edu.tr/tr/arastirma/arastirma-merkezleri/kemal-karpat-goc-arastirmalari-merkezi> (E.T. 12.05.2020)

²⁵ <https://mirekoc.ku.edu.tr/tr/> (E.T. 12.05.2020)

25. Hacettepe Geriatrik Bilimler Araştırma ve Uygulama Merkezi

Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Geriatrik Bilimler Araştırma ve Uygulama Merkezi (GEBAM), 2000 yılında kurulmuştur. Multidisipliner ve akademik bir kuruluş olup, eğitim ve araştırmaya yönelik etkinliklerini öğretim üyelerinin gönüllü katkıları ile gerçekleştirmektedir.²⁶

26. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi

Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi (TURK-CE-MER); 05.11.2010 tarihinde, Gazi Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulmuştur. 18.05.2018 tarihinde, Gazi Üniversitesinden aktarılan birimlerle birlikte Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi'nin kurulması üzerine Hukuk Fakültesi ile birlikte Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi de Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi'ne devredilen birimler arasında yer almıştır. Merkez mukayeseli ceza hukukundaki gelişmeleri ve güncel tartışmaları takip etmek, ulusal ve uluslararası alanda ceza hukukuna ilişkin sorunları tespit etmek ve bu sorunlara çözüm yolları geliştirmek, ceza hukukuna katkıda bulunmak ve ayrıca Avrupa Birliği ile işbirliğini geliştirmek amacıyla bilimsel çalışmalar gerçekleştirmek ve etkinlikler düzenlemek amacı ile kurulmuştur.²⁷

27. Üsküdar Üniversitesi Şiddet ve Suçla Mücadele Uygulama ve Araştırma Merkezi

Üsküdar Üniversitesi Şiddet ve Suçla Mücadele Uygulama ve Araştırma Merkezi (ŞİDAM) Üsküdar Üniversitesi Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü ile Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Adli Bilimler Bölümünün iç paydaşı olarak 18.05.2012 tarih ve 28296 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan yönetmelik uyarınca kurulmuştur.

Merkezin amaçları; tüm dünyada ve Türkiye'de giderek artan çocuk istismarı ve ihmali, engelli ve yaşlı istismarı ve ihmali, şiddet, saldırganlık, uyuşturucu ve intihar eğilimleri karşısında çocukların ve ailenin korunmasını güçlendirecek sosyal politikalar geliştirilmesine katkıda bulunmak; şiddeti, suçu aile, okul ve diğer sosyal ortamlarda oluşmadan önlemek; Türkiye, bölge ve dünya düzeyinde, insan hakları, şiddet, terör, saldırganlık, intihar, çocuk, yaşlı ve engelli istismarı ve ihmali, suç ve mağduriyet ve benzeri konularında, kuramsal ve uygulama düzeyinde çalışmalar yapmak; koruyucu hukuk, önleyici

²⁶ <http://www.gebam.hacettepe.edu.tr/> (E.T. 12.05.2020).

²⁷ <https://hacibayram.edu.tr/turkcemer> (E.T. 12.05.2020).

ve iyileştirici eğitim, anlaşmazlık çözümü ve arabuluculuk alanlarında araştırma ve uygulama hizmetleri üreterek daha güvenli ve mutlu bir toplum oluşmasına katkıda bulunmak; yurt içi ve yurt dışında Merkezin çalışma alanlarında faaliyet gösteren kuruluşlarla iş birliği geliştirerek çalışma konuları kapsamında Türkiye'nin sosyokültürel gelişimine katkıda bulunmak; bireysel ve toplumsal acil ve sıra dışı olaylarda kriz müdahale modelleri ortaya koymak, bu alanda teoriler geliştirmek, uzmanlar yetiştirilmesine katkıda bulunmak ve şiddet ve suç azaltma ihtiyaçları doğrultusunda yol haritası olacak, uygulanabilir modeller geliştirmek, bu konuda ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak olarak belirlenmiştir.²⁸

²⁸ <https://uskudar.edu.tr/tr/siddet-ve-sucla-mucadele-uygulama-ve-arastirma-merkezi-sidam-hakkinda> (E.T. 12.05.2020).